

היה נדמה כאילו מנהל משהו מלחמה סטכולוגית נגד אזרחי ישראל. העיתונים מלאו ידיעות על השלום הכפוי — הודעות והכשחות, יוזמות ויוזמות נגד דיות. ארצות הברית תומכת ומתנגדת, ה- סובייטים יוזמים ומתכחשים, והגול בוחש והמרחב רוגש. ואילו משרד החוץ של אבא אבן הרגיע את הציבור בהודעות שגילו עצבות קיצונית.

מה האמת בבלומס "השלום הכפוי"? ארצות הברית לא יכלה עדיין לגלות את עמדתה. כל מה שפורסם השבוע נעשה על דעת ממשלת ג'ונסון, שהתנדשה בניתים. הממשלה החדשה בודאי ידעה על איגרות ג'ונסון, ולא התנגדה להן — אך היוזמה העצמאית של ממשלת ניקסון התב- בש רק תוך שבועות, או חודשים. ממילא אין שום חשיבות לכל היוזמות האמריקאיות שפורסמו השבוע.

צרפת ממשיכה בזומתה לכנס את ארבעת הגדולים, כדי לקנות לעצמה מעמד רשמי במרחב. ברית המועצות הבטיחה להגדיל שהיא דוגלת ביוזמתו לכינוס ארבעת הגדו- לים, אך אותה שעה רמזה בשינוי שיהיה מעדיפה יוזמה של שני הגדולים, בלי הת- ערבותם של גמדים כמו בריתניה וצרפת. הבריטים, כדרכם, נוהרו שלא לגלות עמדה בטרים עת.

לחצים אחרים נגדיים. האם יש סיכוי כי תוך השבועות הקרובים תפתח יוזמה אמריקאית סובייטית מכרעת לכפיית הסדר על המרחב? הדבר יתכן, אך אינו בטוח. כי בשני המה- גות פועלים גם לחצים נגדיים.

בארצות הברית יש לחץ עצום של משרד החוץ למען הסדר כפוי. על הפעו- לה ינצח צ'ארלס יוסט, ראש המשלחת ב' או"ם וחבר הממשלה, המטפח מזה זמן רב את הרעיון של כינוס ועידה של ארבעת הגדולים, או של שני הגדולים, שאליה יוזמו הערבים וישראל, ושם יופעל עליהם לחץ לקבל על עצמם הסדר, ברוח החלטת מועצת הביטחון. הסדר זה יביא לתיקוני- גבול קלים בלבד, יחייב את ישראל לנסיגה. לעומת זאת, לאור ההתנגדות של משרד החוץ הישראלי, יופעל על ניקסון לחץ פנימי עצום לבליתמ יוזמה זו. לכן זה יבוא מצד עסקני מפלגתו, שיעמדו מצידם תחת לחץ האירגונים היהודיים.

ברית המועצות קרובה מאוד ל- גישתו של יוסט, ואפילו לגבי הפרטים. היא מסכימה לתיקוני-גבול קטנים, למעבר אוניות ישראליות בתעלת סואץ, לפירוז סיני. אולם גם ברית המועצות תעמוד בפני לח- צים נגדיים, בעיקר מצד הערבים. אין מוס- קבה יכולה לפעול ללא אישור מוקדם של קאהיר, ואילו הנשא עבד אל-נאצר, שהיה רוצה בהסדר, כופף להצעים נגדיים חזקים של צבאו ושאר היסודות הקיצוניים ב- מישטרו. יש ספק רב אם הוא יוכל להרשות לעצמו להסכים להצעה האמריקאית סובייטית, כפי שהיא מתגבשת עתה.

כפוי? חלילה! יחד עם זה יכתישו כל הצדדים כי פניהם לשלום כפוי, או לכפיית הסדר. חלילה.

שלום כפוי? הוא הסדר המתקבל בלי הסכמת הצדדים, ויבוצע על אפם ועל חמתם. כל הצדדים מבינים שזה אינו אפשרי. הן האמריקאים והן הסובייטים מתכוונים בהחלט לשלום מוסכם — הסדר מדיני שגם ישראל וגם הערבים יסכימו לו. אבל שניהם מבינים כי יהיה צורך להפעיל לחץ עצום על שני הצדדים, כדי להסכים למשהו. ה-כפיית? היתה מאחורי הקלעים, לפני השגת ההסדר, מתוך מגמה שבסופו של דבר יסכימו הישראלים והערבים "מרוצו" להסדר שיושג.

האם יש לכך סיכויים? הדבר תלוי בגור- מים רבים מאוד — החל בנוכחותו של ניק- סון להפעיל על ישראל לחץ של ממש, בש- טח היכוש והמגביות, וכלה ביכולתה של בריה"מ לעזור לנאצר לתסן את צבאו. כיום נמצא העניין עוד בשלבו הראשוני. אין ערך רב לשום איגרת — אמריקאית או סובייטית — הנשלחת בשלב זה, כי לפי שעה כל איגרת כזאת נועדת רק להכשרת קרש ולגישושם שאוננים.

כל הארץ עוקבת אחרי המאבק בין אשכול ודיין - וביתיים מחגבש הסכם בין השניים על חשבון אלון וספיר

ק מתי מיספר יודעים על כך — אולם בימים האחרונים התחילה בצמרת המדינה התפתחות מהפכנית, העשויה לשבש את כל המוסכמות בסוליטיקה הישראלית: התחלתה של פשרה בין לוי אשכול ומושה דיין, שתחל את הסיכסוך הממושך ביניהם. היא עשויה לחסל גם את החלומות של כמה וכמה מן האישים המרכזיים במדינה.

אשכול הכריע נגד אלון

ה איבה הגדולה בין אשכול ודיין התחילה עם פרישת רפ"י, והגיעה לשיאה כאשר הכריח הלחץ הציבורי את אשכול להניח מידיו את ענייני הביטחון — ערב מלחמת ששת הימים — ולמסרם בידי דיין, בצורה שהעליבה והשפילה את אשכול. החריפה את הסיכסוך התעמולה של חסידיו דיין, המתארת את אשכול כאיש חלש, שכימעט גרם לאסון לפני מלחמת ששת הימים, זקן מיסכן שיש לסלקו כדי לפנות את הדרך לגאון הצעיר. לוי אשכול, ובעיקר אשתו מרים, עוקבים אחרי תעמולה ארסית זו בחריקת-שיניים.

אולם לאחרונה חזה הפוגה מוזרה, שרק מעטים שמו לב אליה. דיין עצמו נמנע מכל התקפה על אשכול. להיפך, הוא מדגיש בכל הודעותיו כי הדברים מסורים לידי ראש הממשלה, וכי רק זה מוסמך להכריע. אשכול, מצידו, נמנע מכל עקיצה ורמז נגד דיין. הפימן הכולט ביותר: אשכול הכריע אישית למען קבלת הצעת דיין לביצוע הפשיטה בכיור, בניגוד

ברשימת המועמדים יעמוד דיין לפני כן מתחרה אפשרי, כגון פינחס ספיר, יגאל אלון ואבא אבן, ובכך תיקבע בכורתו. לפניו ברשימה יעמדו רק אנשים שאינם באים עוד בחשבון לתפקיד ראש הממשלה כגון גולדה מאיר וקריש לוז.

אשכול דפק את אלון

יצד אשכול זוהי, כמובן, בגידה במקורביו, שתמכו בו עו כה במאבק נגד דיין, מתוך ביטחון כי אשכול יעשה את הכל כדי להוריש את השלטון להם. נפגעים גולדה מאיר ופינחס ספיר, ששניהם מומרצים עלידי שינאה עזה ביותר לדיין. אך הנפגע העיקרי במישחק זה הוא יגאל אלון. לגבי אלון, חלה התפתחות קטסטרופלית ביחסיו עם אשכול. כל עוד היה אלון שר העבודה, התייעץ עימו אשכול תכופות בכל

הפנימה הגדולה

העניינים — ובעיקר בענייני הביטחון. אלון יכול היה לראות עצמו כבן-יטמוחיו וירש העצר המוסכם של אשכול.

המיפנה בא כאר הכריחו גולדה מאיר ופינחס ספיר את אשכול למנות את אלון כסגן ראש הממשלה. כחנתם היתה לקדם את פני דיין, על-ידי הכנסת אלון לתפקיד שיהפכו למתחרה רציני של דיין הובטח לאלון כי הוא יקבל לידינו לאלתר חלק נכבד מאוד מסמכו יות אשכול בשטחים שונים, כגון ותפקידי ייצוגי אולם אשכול, שנפגע ממה שנראה לו כנסיין לרשר אותו עוד בחייו, נזטר מאז מינה עזה ליגאל אלון, הדבר מצא ביטוי בכמה מישורים. בין השאר:

- סירובו של אשכול למנות את יגאל לראש ממשלה בפועל בעת המסע שתיכנן ברחבי יבשת אמריקה, שהיה צריך להימשך תקופה ארוכה. אלון היה המועמד הטיבעי לכך, מאחר ששר האוצר הנוכחי הוא שר צוער ומיקצועי מדי, ופינחס ספיר שוב אינו בחשבון מכיון שהוא מכהן כמזכיר המפלגה.
- יש המאמינים כי אשכול דחה את ביקורו כדי למנוע את משרת התפקיד לידי אלון.
- אשכול חדל לגמרי מלהתייעץ עם יגאל אלון.

יגאל מונה לתפקיד שרהקליטה, שאין עימו השפעה ממש, רק חודש לפני התפטרות ספיר ממשרד האוצר. אילו נמסר תפקיד שרהאוצר לידי אלון, במקום לידי שרף, היה מעמדו של אלון עתה הרבה יותר חזק.

כל זה פגע קשה בפיכוייו של אלון להתחרות ע דיין. בעוד שדיין הוא במרכז העניינים וזוכה לפיר סומת רצופה ועצומה, נרחק סגן ראש הממשלה לקרן-זווית, ללא השפעה ממשית.

המיכשול האחרון ספיר

ין פירוש הדבר כי העניין כבר הוכרע סופית לטובת דיין גם אשכול אינו חופשי להכריע ולהגשים לבדו. היריב העיקרי של דיין הוא עתה פינחס ספיר בייחוד אחרי שהעז להופיע בגלוי כבעל קו מדיני הסותר את קו דיין — דבר שאלון נמנע מעשותו. ספיר סומך במאבק זה על הכוח המקובץ של מנגנון המפלג מנגנוני האירגונים הכלכליים, והכוח הכספי העומד לרשותו לראת המיבחן. דיין, לעומת זאת, סומך על לחץ ההמונים הטיביים אם תתגשם הפשרה בין אשכול ודיין סופית, עלול ספיר למצ את עצמו, לפתע, ללא עורף בטוח. לכן ינסה עתה להפעיל לו כבד על אשכול, כדי להרתיעו מגישה חדשה זו. יגאל אלון, לעומת זאת, יצטרך להילחם עתה א מלחמתו לבדו, מבלי שיוכל לסמוך על אשכול, ע הפטר ואפילו ננינו שינונו מנינו לו שום פטר. ל

הקרובה — ערב הבחירות, על רקע הרכבת רשימת המועמדים, או למחרת הבחירות. ואילו אשכול חושש מפני התמודדות עם הגל הגואה של האהיה לדיין בציבור, שמקורותיו הם בלתי-רציונליים. שני הצדדים מגשימים, עתה, כוהירות את האפשרות של השגת פשרה. עיקרה:

- אשכול יעמוד בראש הרשימה, וגם בראש הממשלה אחרי הבחירות, לתקופה השנתיים.
- אשכול עצמו יכשיר את הקרקע להעברת